

SUPLIMENT

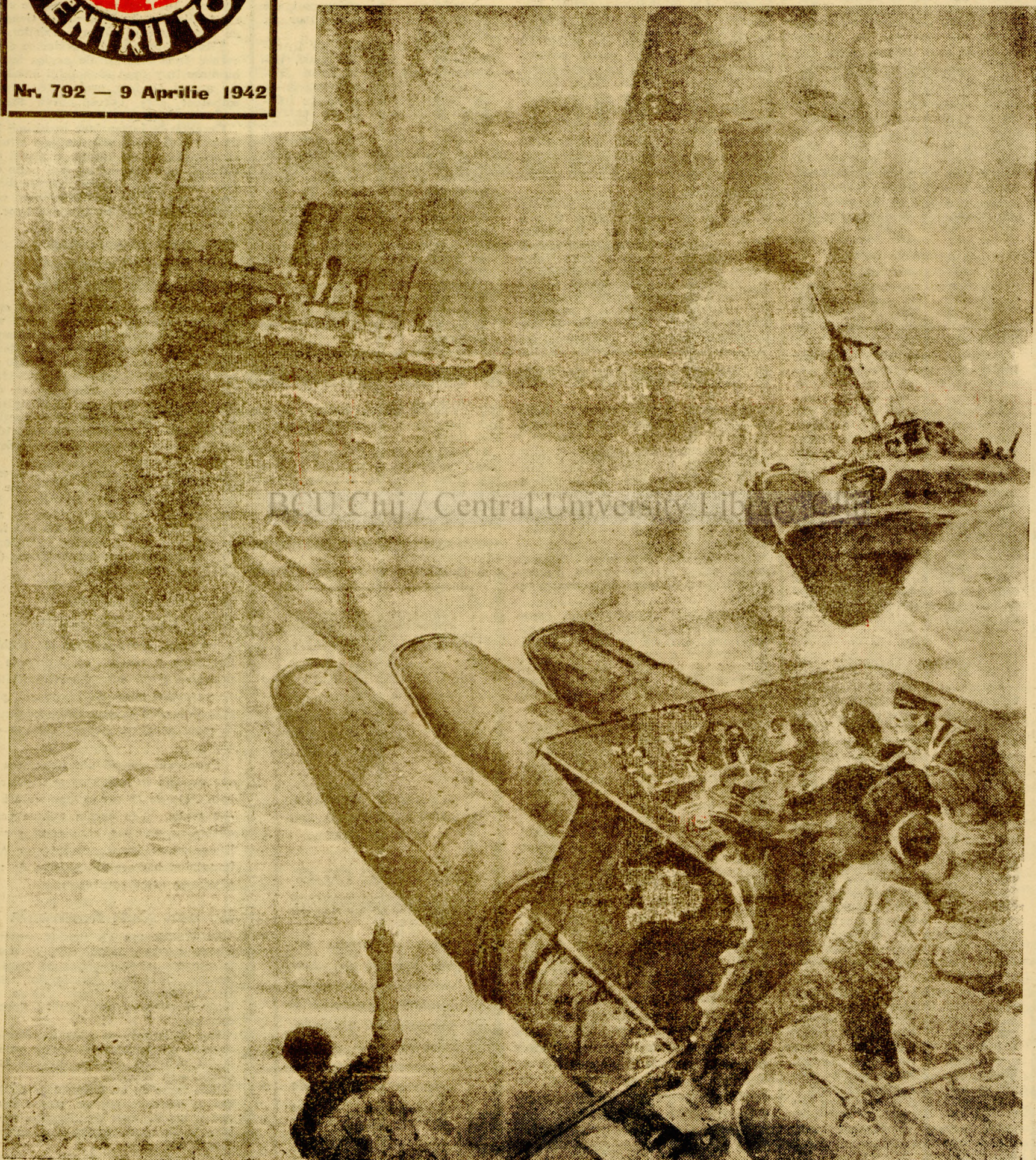
Nr. 792 — 9 Aprilie 1942

O AVENTURĂ IN PUSTIU

O SENZAȚIONALĂ NOVELĂ, PLINĂ DE ACȚIUNE, PE PAG. 3

REPORTAGII-NUVELE
CURIOSITĂȚI

SĂ STĂM DE VORBĂ
vă răspunde
JOSEPH DE BAXA

ATENȚIE! LANSAȚI TORPILELE!

Clișeul de mai sus reprezintă o fază palpitantă a torpilării unui vas sovietic în Marea Neagră, tocmai în momentul exploziei.

De o scurtă bucată de vreme, iar s'a pornit vorba, în zărele noastre, despre cuvintele mai românești sau mai străine în care se cuvine să ne scriem graiul nostru. După o lungă tăcere în această privință, acum condeiele se mișcă din nou spre a ieși la iveală cu părerile lor.

Dar părerile sunt tot cele vechi: unii vor să scriem numai cu vorbele românești din vechi; alții nu, ci să folosim și înviorile de care nu ne putem lipsi. Nu mai putem scrie cu sărăcia de cuvinte a cronicarilor, se rosteste d. Victor Eftimiu. D. Pisani însă răspunde că un Miron Costin numai ca un sărac în cuvinte n'a scris. Dacă cronicarii nu scriau cu vorbe ca aeroplan, balon și plafon, aveau însă cuvinte pe care cei de azi ori le-au părăsit, ori nu le mai știu ce înseamnă.

Așa, de pildă, eu din cronicari știu vorba de pălânci (intări-turi de lemn). Tot în ei știu că se mai găsește rostirea de sără, cu înțeles de îndată.

De aici urmează că, în unele privințe, noi suntem în urma cronicarilor. Nu mai știm să folosim cum trebuie unele cuvinte din vremea lor, iar pe altele le-am uitat.

Cronicile sunt un izvor de limbă. Ele au cules din graiul neamului. De aceea nu trebuie să ne legăm de ele, ca și cum n'am mai avea de învățat din ele nimic. Nu, fiindcă scriitorii lor au făcut ce trebuia să facem și noi. Trebuie să culegem din limba vie, din graiul vorbit pe tot întinsul românimii și numai unde nu găsm să luăm din străini.

Dacă este așa, de ce să scriu „agresiv“, când am vorba „bătălios“? de ce să zic crucificare, în loc de răstignire? de ce imens în loc de nemăsurat? că doar imens asta înseamnă. — de ce dement și alienat, în loc de nebun?

II

SORISUL AFURISIT

Partea cea mai grea însă nu este când te-ai poticnit într'un cuvânt. Trece peste și el și ai un înțeles, fie el mai știrb, dar îl ai. Pacostea mare este când oțești fraze și alineate întregi și nu alegi nimic din ele.

Mulți oameni scriu încălcit. Frazele nu sunt prea bine rotunjite, încât te trezești cu un cârnat de rostiri din care nu poți prinde un înțeles.

Tocmai în ziare, unde trebuie să întâlnești vorbirea cea mai ușoară, fiindcă e pentru toată lumea, întâlnești asemenea încălcări. Stai și te întrebi cine o să înțeleagă asemenea articole? Fără îndoială că oțitorul de mijloc trece peste ele, așa că ziarul rămâne cu multe coloane nefolosite.

Despre astfel de treburi face să se scrie, fiindcă nu este vorba de altceva decât de ușurarea vieții. În adevăr, înseamnă a îngreuna viața într'o latură a ei, dacă tu nu scrii așa ca lumea să înțeleagă într'o clipă ce aveai de gând să spui.

Ce rost are să necăjești pe om și să-l faci să mai cetească odată, de două ori ce trebuia să răsară luminos din capul locului? Trebuiese împunși cu condeiul ceice nu se țin de această rândulală. Atunci e de așteptat ca sorisul ziarelor să fie mai lesnicios ca acei de azi.

Arhim. Scriban

PORUMBEII — REPORTERI DE ȘTIRI

Folosirea porumbelilor pentru transportul tirilor a avut loc prima dată în Persia.

Obiceiul s'a întins apoi spre vest și est, și Japonia — care încă din secolul al 13-lea avea porumbei poștali — este astăzi țara în care sistemul este utilizat mai mult decât oriunde aiurea: Japonia are peste 80.000 porumbei poștali, dintre cari 20.000 ai armatei, iar restul folosiți de poliție, presă, pescari, crescători de perle, agricultori, doctori, etc. Ziarul, „Tokio Asachi Shimbun“ are nu mai puțin de 850 astfel de porumbel.

După cum afirmă Taro Matsuda, „educatorul“ porumbelilor acestui ziar „Tokio Asachi Shimbun“ folosește porumbei poștali încă din 1883.

El transportă pentru ziar negative fotografice până la mărimea de 9/12 cm. Porumbeii execută sboruri impresionant de lungi; de exemplu între Tokio și insula Hachijo o distanță de 290 km., este străbătută în 6½ ore. Cea mai mare depărtare este cea între Tokio și Muroran, de 800 km., străbătută „în serviciu“ ziarului. Porumbeii pot

fi învățați foarte ușor după vârsta de 7 luni.

Ei pot trăi până la 20 ani, însă nu mai sunt folosiți după vârsta de 8 ani; ies la pensie...

Rapiditatea cu care zboară porumbeii este foarte mare, și de aceea foarte prețioasă: luându-se odată la întrecere cu un avion, un tren și cu un automobil, un porumbel a eșit învingător cu 30 secunde.

Pe lângă multiplele lor întrebunțări în timp de pace, porumbeii poștali ai ziarului „Tokio Asachi Shimbun“ sunt folosiți astăzi pentru a aduce fotografiile de războiu de pe teatrele de luptă.

Chiar astăzi acești porumbeii au și misiuni mai pasnice; porumbeii din regiunea Shimbun li folosesc în felul următor: când avioanele care zboară în larg sau dealungul coastelor pentru descoperirea bancurilor de pești găsește un astfel de banc, lansează porumbeii poștali cu veșta bună către diferitele puncte pescărești de pe țărm.

Bărele pescarilor pornesc imediat spre regiunea indicată și pescuitul începe înstate ca masa de pești să albă timp să se depărteze.

O SENZAȚIONALĂ DESCOPERIRE ȘTIINȚIFICĂ

Profesorul dr. Siegfried Strüger, directorul Institutului botanic al Academiei veterinare din Hanovra, a făcut recent o descoperire a cărei semnificație nu poate fi încă apreciată pe deplin. Datorită procedurii acestui profesor, se poate constata în câteva minute dacă o celulă trăiește sau e moartă. Procedul se poate aplica la cele mai mici organisme precum și la bacterii. El se servește de microscopia fluorescență, adică de observarea microscopică, care folosește fenomenul luminei.

O substanță colorată nouă, orange-ul acridin, face ca celulele vii, care sunt tratate cu ea, să capete o fluorescență verde, iar cele moarte una roșu-arămiu. Secretul este că protoplasma moartă absoarbe mai mult orange-acridin decât cea vie.

Numeroase cercetări au arătat că procedul se poate aplica cu succes rapid la o serie de domenii ale vieții. De pildă, într'o fabrică de drojdie de bere se poate constata în acest fel imediat dacă culturile puse trăiesc sau au murit, operațiune care necesită până în prezent o muncă complicată de câteva săptămâni. În mai puțin de două minute se pot deosebi bacterii morți și vii al tuberculozei. Este posibil ca să se controleze astfel mijloacele de dezinfectare, dacă și în ce măsură omoară bacterii.

Interesant este faptul că noua substanță colorată, orange-ul acridin, a fost folosită până în prezent numai la vopsitul mătăsii și lănei artificiale. În ce privește posibilitățile de întrebunțare practică a acestui nou procedeu, un savant a afirmat că un cercetător nordic a descoperit și el un procedeu cu ajutorul căruia se poate constata dacă celula e vie sau moartă, prin neosalvarsan: celulele moarte se colorează negru, iar cele vii rămân roșii.

Descoperirea profesorului german pare a avea o însemnătate deosebită, deoarece se poate aplica și la cele mai mici bacterii. Va fi de o importanță mare pentru fiecare savant, să poată constata într'un proces scurt, dacă o bacterie sau o celulă cu care are de a face, trăiește

sau e moartă. El va putea controla îndeosebi dacă o terapie aplicată a fost justă sau nu.

Dar nu se poate spune încă de pe acum ce proporții va avea în realitate noua invenție, aceasta o va arăta abia viitorul, cu toate că nu se poate îndoi nimeni de marea ei importanță pentru știință.

SINGURA REVISTA
SĂPTĂMÂNALĂ DE
SPECIALITATE

Cinema

publica în fiecare număr cele mai interesante și cinematografice, scene din studiouri, scandaluri și excentricități ale vedetelor ecranului, precum și aprecieri asupra programelor prezentate de cinematografele Capitalei.

Fibre textile din urzici

Aprovizionarea Europei cu fibre textile este o problemă foarte importantă nu numai acum, dar și după războiu. În vederea măririi producției de fibre, Germania a întreprins amănunțite cercetări în această direcție, ajungând la convingerea că urzica este o plantă foarte indicată pentru obținerea fibrelor textile, care pot fi foarte bine prelucrate pentru fel de fel de țesături. În acest scop suprafețe considerabile din Guvernământul General au fost destinate culturii urzicilor.

Fibrele obținute din urzici se deosebesc fundamental de acelea întrebunțate în timpul războiului mondial. Pe atunci au fost prelucrate urzici sălbatece care corespundeau foarte puțin cerințelor.

Cercetările întreprinse în ultimii 20 de ani însă au permis ca prin altoiri și cultivări să se obțină o plantă de cultură, care conține nu mai puțin de 13% fibre textile foarte indicate diferitelor prelucrări textile și care vor îngădui rezultate din cele mai bune.

Cea mai mare, cea mai mică și cea mai veche carte din lume

Cea mai mare carte din lume este un atlas anatomic, care se poate vedea în biblioteca Școlii de Meserii din Viena. Această carte are o înălțime de 1,90 m. și o lățime de 0,90 m. A fost tipărită între anii 1823-1830. Cea mai mică carte din lume are dimensiunile de 10/6 mm. fiind tipărită la 1897 la Padova (Italia) și conține o scrisoare a lui Galileu din anul 1615 care n'a mai fost publicată niciodată. Are 208 pagini.

Cea mai veche carte din lume este un papyrus egiptean și se găsește în Biblioteca Națională din Paris. Se numește „Prisse Papyrus“ și își are originea din anul 3350 î. Ch. și a fost descoperită de un savant, arheologul Priese, într'un mormânt la Theba (Egipt), pe valea Nilului.

Un miraculos ser împotriva vărsatului

Savantul medic japonez, dr. Kishiro Sukugapa a reușit să descopere un procedeu după o neobosită activitate de cercetări timp de 25 de ani, prin care procedeu este posibilă fabricarea în mari proporții a unui ser anti-varicolic.

Procedul constă din injectarea de ser variolic în ouă, cari sunt păstrate apoi timp de 70 ore la temperatură de -9 grade. Din aceste ouă se poate obține un nou ser, care oferă posibilitatea să se imunizeze întreaga Asie împotriva vărsatului extrem de răspândit pe acest continent.

Un nou stat: Amazonia

La Washington s'a semnat convenția pentru crearea noului stat, Amazonia, format din câteva regiuni ale Braziliei, Perului, Columbiei, Ecuadorului, Boliviei și Venezuelei. Noul stat se întinde în regiunea superioară a fluviului Amazon.

Este delimitat de lanțul Munților Anzi, de fluviul Madera, ajunge până la orașul peruvian, Iquitos, capitala Amazoniei, este Manaus.

Este vorba de un teritoriu de 2.500.000 km. p. bogat în cauciuc, plante oleaginoase, kopra, lemn etc. Brazilia contribuie la formarea noului stat cu peste 1 mil. km. p.

Administrația și conducerea statului Amazonia este încredințată unei comisi formată din reprezentanți din USA și din republice participante și dintr'un consiliu tehnic nord-american. Braziliei i s'a acordat un rol fruntaș în comisie.

Cariera lui Wyndham Bimbashi în Egipt nu fusese decât o urzeală de gafe. Mai întâi, era încăpățânat; apoi, nu avea șansă; însfârșit, ce era mai grav pe propria sa răspundere. Această pomire, înăscută în el, mai găsea o întărire în disprețul său suprem pentru spiritul indigen și în pericolul său dispreț pentru funcționarii țării. El nu posedea aptitudinea prețioasă și comună atâtor dintre concelășenii săi de a găsi în chiar viața indigenului, în obiceiurile și predispozițiile acestuia mijlocul de a-l face să prețuiască soliditatea metodelor occidentale de guvernare. De aceea a și comis el cele mai redutabile prostii.

Unele dintre actele sale arbitrare stârniseră răscoale în satele indigene și îndurase și el mai multe atacuri pe timpul plimbărilor sale călare printre câmpiile cu trestii de zahăr. El se purtase bine în numeroase asemenea împrejurări și nimeni nu se îndoaia de curajul său, dar aceasta era o compensație insuficientă față de lipsa de tact și de aroganța care a răsvrătit un trib arab și a servit de pretext unei expediții de omoruri și jafuri.

El nu pricepu mai bine sau n'a vrut să înțeleagă stupiditatea sa zadarnică și culmoa isprăvilor sale fu că se puse în capul unei tentative absurde contra tribului arab pe care îl ofensase. Într-o luptă dată în ciuda tuturor ordinilor, trupa sa fu redusă la jumătate; despărțit de Nil printr-o mișcare înconjurătoare a Arabilor, el trebuia să bată în retragere și să caute un refugiu într-o casă cu ziduri întărite, o fostă măreștire egipteană.

A... apăru pentru prima oară adevărat în Wyndham Bimbashi. El își dete seama că, dacă cei șase ani de sedere în țară i-au adus o mânuire a lucrurilor egale cu cea a camarazilor săi, cari făcuseră un stagiu dublu ca durată, el nu învățase mult mai mult. El înțelese că în visurile sale presunțioase de reforme destinate să transforme viața civilă și militară a Egiptului, nu era nimeni de sens comun, și că rolul său în țară delat un cap la altul nu era decât un lamentabil eșec. Lucrul acesta nu-i apăru în mod clar și precis, dar faptele îl isbiră cu un fel de lărie oarbă și el avu impresia confuză a totalului său insucces. El vedea în același timp pe fața oamenilor cari îl înconjurau o expresie staționară, o prăpastie de întunecoasă neînțelegere, pe care toată cunoștința lui lui arabe era neputincioasă de a o umplea.

El se afla închis cu Gippii cari nu aveau în el cea mai mică încredere, în casa unui șeic, ai cărui oameni nu așteptau decât un pretext ușor pentru ai tăia gâtul și la numai două sute pași o hoardă de arabi formau un cerc de moarte, pe care starea moroadă a trupelor sale îl opreau să-l forțeze. Dacă nu le rămânea decât să moară.

Garnizoana cea mai apropiată era cea dela Kerbat, situat la 60 mile și compusă din 500 oameni. Acum când Wyndham Bimbashi simțea debordând paharul greșelilor sale, el ar fi vrut să încerce să ajungă la Kerbat. Dar nu avea dreptul să-și părăsească postul. El trebuia să ceară un voluntar. Nimeni nu răspunse printre Gippii apucați de panică. Cu tot desgustul ce simțea, Wyndham nu spuse nici un cuvânt, dar roșeața rușinii i se ridică în obraz și îi întunecă ochii. El se întreabă ce vor spune în patrie când se va afla sfârșitul acestei cariere. Stătea își simți brațul atins.

Era Hassan servitorul său sudanez. Hassan era în Egipt singura ființă care a crezut absolut în el. Wyndham era us zeu pentru Hassan, un zeu care l-a făcut totuși de multe ori să strângă cravașul.

vașa. Dar Hassan nu păstra nici o rămină cravașei.

Hassan veni să se ofere pentru a duce o scrisoare garnizoanei din Kerbat.

— Dacă eu nu duc scrisoarea, tu bate la mine cu cravașul zise Hassan, a cărui logică și rațiune nu valorau nici măcar mult nici mai puțin decât ale stăpânului său.

— Dacă tu reușești, vei primi 50 lire răspunse Wyndham, ai cărui ochi se umeziră; se simțea atins în fundul primei de încrederea micului sudanez, pe care îl vedea luând pentru salvarea sa o misiune pe care ar fi întreprins-o el de bună voie pentru oamenii puși sub ordinele sale. Puțin îi păsa de propria sa viață, atât de mare era confuzia și rușinea sa.

El asistă la plecarea pe furie a lui Hassan, în noaptea luminată.

— Păzește-ți bine pielea, Hassan, zise el, văzând cum se strecoară dealingul zidului, băiatul svelt cu dinți albi cu picioarele de statue. Ajuns la unghiul casei, Sudanesele se arunca pe burtă și începu să se târască spre palmierii de pârtați la o sută de pași.

Minutele trecură în liniște, apoi o oră, apoi noaptea întregă. Hassan trebuie să fi trecut cercul de oțel.

Nu mai rămânea decât să aștepte, încrezându-se în Hassan. Dar un nou pericol se ivi: nu mai era apă în casă.

Era epoca apelor joase, când pământul e copt ca o coajă de pâine, când scârțâitul shadowf-ilor și cântețul răgușit al sakkiei umplea noaptea cu strigătul lor neînțeles de greieri, cu gât de broaște. Era epoca ce umezește după Khamsin, când pielea se usucă ca varul stins, când fața are neînțeles un strat de praful și când Jellahii cascade ochii zi și noapte pentru a vedea căzând o picătură sfântă care anunță valul mareț care coboară din munții Abisiniei.

Locuința și grădina șeicului posedau o fântână și un bazin alimentat de sakkie roata din Persia instalată la fărâșul Nilului. Lângă această sakkiea ședea de obicei un fellah răbdător, care conducea hora fără de sfârșit a bivolorilor cu ochi legați. Convenea răbdătorului Jellah, pe timpul când Arabii urmăriră pe Wyndham și pe Gippii săi, se interpușeră între el și casă, să se predea învingătorilor punând în semn de supunere mâna pe șapul său. Mai convenea blândului Egiptean să indice fără ezitare asaltătorilor, mijlocul de a lipsi de apă locuința, scoborând un stăvilă, și de a umple mlaștinile de a stropi pământul în jurul câmpului arab. Iată cum a doua zi după plecarea lui Hassan, Wyndham Bimbashi și Gippii săi, șeicul și oamenii săi se aflau în posesia unei demigoalia de apă pentru o sută de guri înfocate. Wyndham înțelese de ce Arabii așteptau liniștiți ca tortura să grăbească moartea iminentă a Englezului, a indigenilor săi și a „aliaților” lor.

Toată ziua, teroarea și grozava ură erau suspendate ca o ciumă deasupra locuinței și grădinei asediate. Cincizeci perchei de ochi cereau sângele lui Wyndham Bimbashi, nu pentru că era el, ci fiindcă sufletul păgân cerea un sacrificiu; și nu putea fi sacrificiu mai plăcut ca a celui al Englezului care îi condusesse la dezastru.

Tăcut și vigilent Wyndham își săpă creierul său de plumb și medită contemplându-și nasul său lung. El se gândi toată ziua simțind cum i se usucă limba și cum plesuca gâtlejului ca o piele uscată. Dar la sfârșit el rezolvă problema și hotărî să acționeze.

El chemă oamenii și le spuse scurt: — Prieteni, ne trebuie apă. E vorba să știm cine se va strecura noaptea asta

(Continuare în pag. 61)

O AVENTURA IN PUSTIU

O senzațională navelă de aventuri

scrisă de marele scriitor

**GILBERT
PARKER**

„Sărind pe dosul zidurilor, căzu peste fellah și îi astupă gura cu batista. Fu o luptă scurtă... Dar, dușmanul îi scăpă, fugind... Arabi mulți se țiră... Suportă primele focuri... O lance i-se infipse în umărul stâng... O smulse și fugi... Inopoiă lor următorii îi ațineau ca 'ea...

Emoționantele peripecții ale unor albi prizonieri în Sudan, descris într'un stil captivant

CÂNTECUL SAKKIEI... LUPTĂ DISPERATĂ PENTRU O PICATURĂ DE APĂ SALVATOARE

FALSUL SOT

O minunată schiță humoristică de zi

RESTIF DE LA BRETONNE

Îți reamintești că ai văzut adesea în grădina Infantei, două surori, dintre care cea mai mare, neagră, mică și cocosată, n'avea nici una din grațiile sexului ei; cea mică, dimpotrivă, întrunea tot ceea ce poate femeia: era brună ca și sora ei dar abanosul părului scotea în relief admirabil albeața pielii sale; ochii ei negri și strălucitori aveau o nespūsă blândete; era foarte bine formată, se vedea în talia ei cea justă proporție care, fără a depărta micimea ansamblului, lasă marilor femei degajarea și ușurința. Adăugă la aceasta toate plăcerile ce rezultă din perfecția celorlalte părți despre care nu vorbește, cu acel gust de eleganță și curățenie în găteală, care dublează întotdeauna atractiile.

Gorgonie d'Aulër și sora ei, frumoasa Aura, erau perfect de acord.

Ele își pierduseră părinții de câțiva ani; dar Gorgonie era majoră și, de o prudentă pusă la încercare, familia i-a lăsat conducerea surorii sale. Avere lor nu se ridica decât la 1500 livre rentă pentru fiecare; era destul pentru a trăi bine. Ele lucrau cu râvnă fie pentru a fi mereu ocupate, fie pentru a câștiga prin aceasta mii de nimicuri cari contribuie la toaletă Gorgonie adora pe sora ei; nu numai că dorea s'o vadă fericită printr'o căsătorie bună, dar se îngrijea și de toate mijloacele pentru a ajunge la aceasta. O făcea să trăiască într'o depărtare absolută de orice familiaritate cu bărbații, în același timp nu-i refuza nimic din tot ce putea să releveze strălucirea frumuseții ei. O ducea la biserică, la plimbări și uneori la spectacole (lăsând-o însoțită în ultimele două cazuri de un unchiu bătrân). În sfârșit, Gorgonie anunță că îi va dăruia ceva din averea ei când se va mărita, cu condiția de a trăi împreună cu ea și de a o ajuta în amănutele menajului.

Această purtare și aceste dispoziții meritau un succes mai bun. D-soara d'Aulër cea mare crezu mult timp că și reușise.

Fericită ar fi fost dacă această eroare ar fi durat întotdeauna!

Un tânăr cavalier destul de bine făcut, cu toate că avea în aer și în talia sa ceva ciudat, cu privirea îndrăzneată se alătură într'o zi de cele două surori, cari făceau plimbarea lor obicinuită, pe zidul terasei care dă spre fluviu. Gorgonie ridică ochii spre acest om original, care o privi surâzând cu un aer de cunoștință. Ea îl fixă, dar necunoscându-l, își inchipui că figura ei stârnea un răs batjocoritor; evită deci să mai privească pe acest indiscret. Trecură câteva minute, când ea văzu cu uimire mâna necunoscutului pe lucrul ei care era o broderie.

— Acest desen e foarte frumos, doamnă, îi zise el; dar una din ru-dele mele a știut să-l facă printr'o mică schimbare, mult mai vesel; am văzut-o făcându-l de atâtea ori în-

cât îl execut ca și ea; dacă permi-teți, vi-l voi aduce mâine.

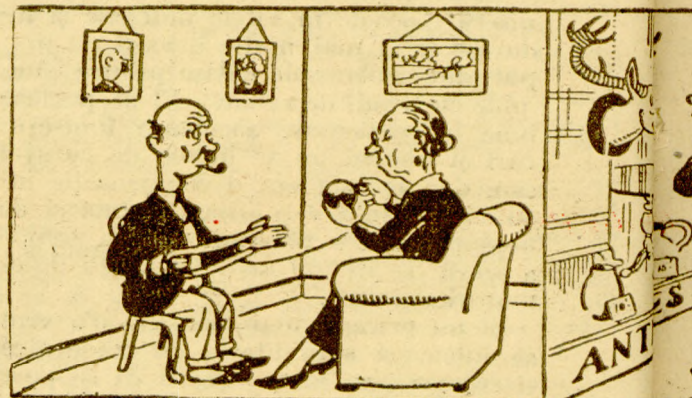
Această propunere păru să explice privirile și râsul necunoscutului; Gorgonie i le ertă; deseurile frumoase erau pasiunea ei; ea crezu că poate permite să i-l procure un asemenea dar neavând urmări. A doua zi, cavalerul d'Onetout (numele acesta și-l luase) se afla în grădina Infantei; cele două surori veniră după un moment; el se duse în întâmpinarea lor cu un aer respectuos și prezintă desenul său care întrecea pe toate ce avea Gorgonie. Au legat conversație: d'Onetout arăta atâtea politetă adevărată, încât încântă pe Gorgonie. Ea avea pentru frumoasa Aura sentimentele unei mame; și se purta astfel. În timpul convorbirii, ea se interesă de starea și ocupațiile cavalerei. D'Onetout i-a spus că e atașatul marchizului de Rupencièrre, al cărui vasal și protejat era: el aștepta avansarea sa dela acest senior, care era dispus să facă orice pentru el, imediat. El oferi Gorgoniei creditul patronului său dacă îi era necesar, apoi îi vorbi de averea sa, care nu se ridica decât la 2000 taleri rentă dar care se mărea cu diferite mijloace pe care le amănunți. Vă inchipuiți care a fost satisfacția Gorgoniei, când văzu într'un tânăr, care începea să-i placă, o partidă avanta-joasă pentru sora ei! Ea îi arătă stimă și tot ce trebuia pentru a nu-l depărta; de altfel ea rămase în rezervă.

Zilele următoare Gorgonie găsi mereu pe cavalier în grădină; era încântată. Cu cât se arăta el mai gentil, cu atât îl stima ea mai mult. Într'o seară, ea îl zări cu un bărbat care i se păru de un rang distins. Cavalerul, după ce făcu câteva tururi, acostă, după obiceiul său pe d-soarele d'Aulër. Aceia care îl însoțea luă cuvântul și ceru pentru a doua zi Gorgoniei o oră la care putea să-i vorbească de o afacere importantă. După ce a primit răspunsul, el s'a retras, lăsând pe Onetout lângă cele două surori.

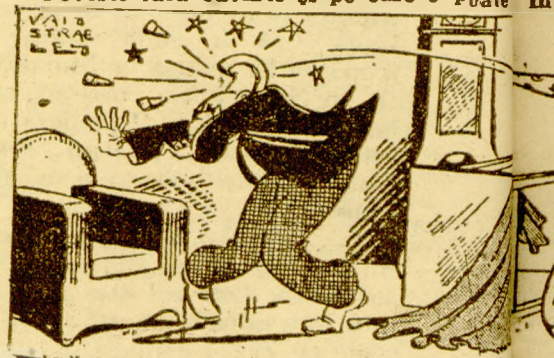
Cavalerul nu aștepta întrebările Gorgoniei; el se grăbi să-i spună că acela pe care îl văzuse era marchizul de Rupencièrre, căruia îi vorbise despre ea în termeni cari i-au inspirat stimă, respect și un alt sentiment care nu îndrăzne să-l mărturisească dar marchizul și-a luat sarcina le a i-l spune el. Apoi făcu pentru prima oară complimente măgulitoare tinerei Aura, care se înroși cu cea mai mare grație din lume.

La întoarcerea dela plimbare, cavalerul le conduse până la poarta lor, unde el se retrase. Gorgonie sondase deja pe sora ei; dar cum nu era sigură de dispozițiile d-lui d'Onetout, ea nu avansase; sosind momentul de a fi clară, ea o rugă mângâind-o, să-i deschidă inima în privința adoratorului ei.

SĂ MĂ

Poveste fără cuvinte și pe care o Poate în

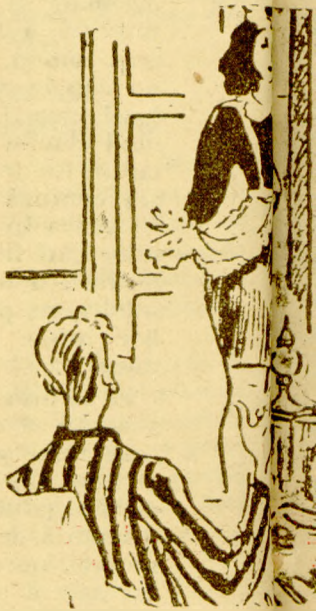
Teatrul în familie, vact

— Da, am rupt-o cu el, zicea că sânt cam excentrică...

— D-le de ce citești în tramvai?
— Ca să uit că mă calci pe bătă-turi într'una.

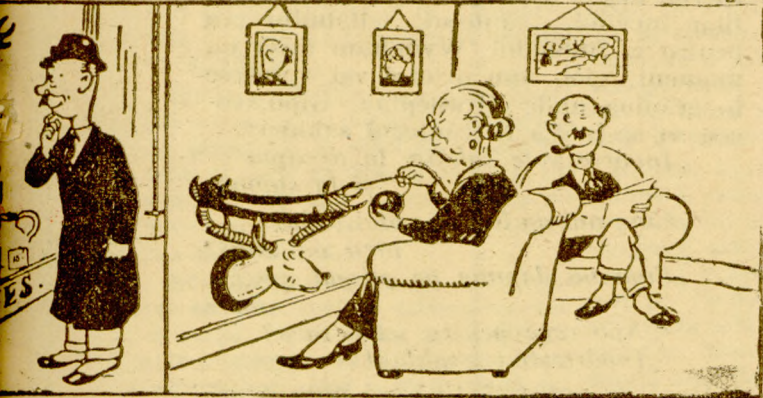

Ea: — La ce tdest
El: — La ce tdes
Ea: — Nu t-e?

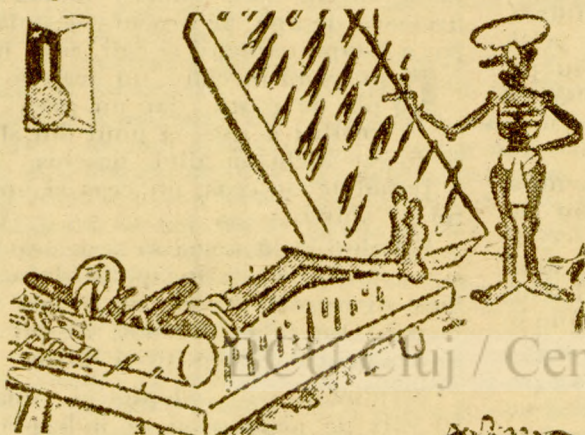
— De ce te-a condamnat?
— Am tăiat beregata cuiva...

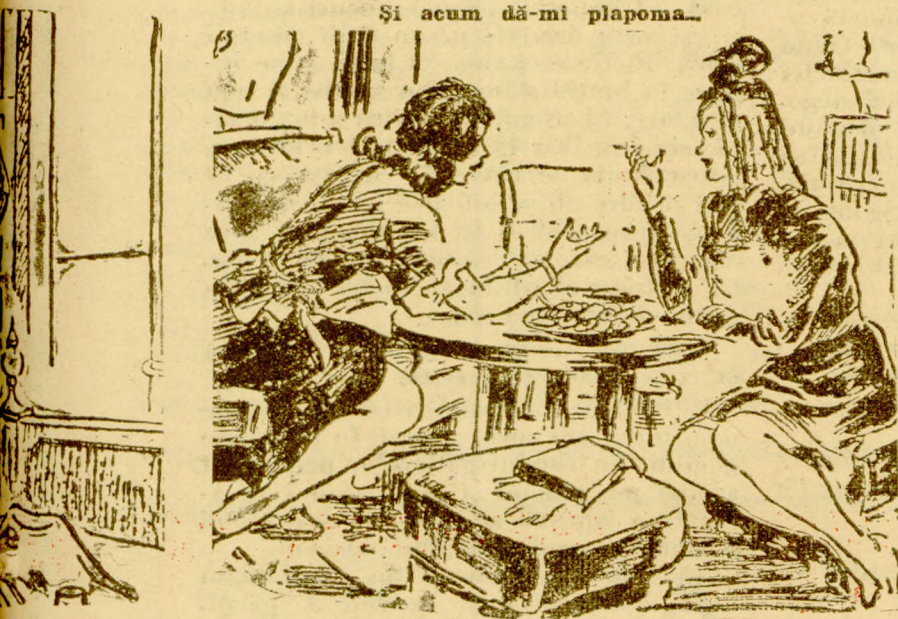
... în practică orice Stan Păjit

actual...

... și acum dă-mi plapoma...

... deși?
... deși și tu...
... ?

— Iar ai divorțat?
— Da!
— Dragă, auzi ce bătăran l-a bătut pe Pufi..

FALSUL SOT

O minunată schiță humoristică de zi

RESTIF DE LA BRETONNE

— El nu-mi displace, răspuse Aura; nu m'a făcut să simt niciodată acea neîncredere pe care mi-o inspiră toți ceilalți bărbați.

— Drăguța mea soră, mărturisirea aceasta îmi face plăcere.

— Dar deasemenea n'ași putea să-ți spun că am simțit în favoarea lui... acel gust de preferință... care mi se pare că trebuie să-l ai... pentru unul... căruia ai vrea să-i dai toate afecțiunile.

— Sentimentele tale sunt cum le doresc eu draga mea; dragostea care precedează căsătoria e nebună și periculoasă.

— Imi dau seama, surioară, răspuse Aura cu o naivitate îngerească; prudenta ta mă va călăuzi de o mie de ori mai bine decât o pasiune orbească.

La ora dată pentru a doua zi, marchizul de Rupencière păru urmat de protejatul său; ei coborâră dintr'un echipaj luxos, cu numeroși lachei. Gorgonie și sora ei i-au zărit din curtea lor care dădea pe cheiu. Aura fu cerută în mod solemn pentru d. Onetout. Gorgonie nu voi să dea un răspuns decisiv înainte de a fi consultat familia ei, căruia făgăduise să prezinte pe cavaler. Marchizul de Rupencière asigură marile avantagii în favoarea acestei căsătorii, care nu trebuia să fie mai mici de 12 mii livre rentă, care s'ar privi ca aduse de d-soara d'Auler. Sub acest punct de vedere au fost prezentate lucrurile familiei care își dote aprobarea pentru unirea rudei lor cu cavalerul. Căsătoria se hotărî. Contractul fu exact îndeplinit; frumoasa Aura se bucură de o avere cinstită; soțul ei fu complezentă însăși. În fiecare zi Gorgonie binecuvânta cerul și se bucura de fericirea unei surori scumpe.

Înainte de a trece de desnodământul acestei aventuri, trebuie să spunem câteva ciudățenii din purtarea cavalerului d'Onetout. El era cu Aura, de o decență extremă; nici odată nu apărea în apartamentul ei în halat, cu atât mai mult nu se desbrăca acolo. Când trebuia să împartă patul cu tovarăsa sa, el observa să nu fie nici o lumină în cameră și ca ziua să nu poată pătrunde. Avea obiceiul, înainte de a se așeza în pat să-i vorbească puțin mângâind-o; apoi păstra până a doua zi o tăcere încăpățanată. În toate diminețile, vara la 4, iarna câteva ore mai târziu, el se ducea în apartamentul său și profita de semnul soției sale. El cerea ca de două ori pe săptămână soția sa să ia baia în apartamentul său și acest om, care nu și-ar fi arătat piciorul gol în fața ei, o servea atunci el singur și o așeza în atitudinile cele mai voluptoase; apoi o găteau sau ea îmbrăca un capod roșu, elegant. Îndată se făcea în apartament o completă obscuritate și soțul se dădea la tot ce dragostea are mai tandru, păstrând o tăcere desăvârșită, reținându-și chiar suspinele. De altfel, d'Onetout nu era decât un

sclav supus, pentru care toate voințele frumoasei Aura erau sfinte.

Aceste ciudățenii nu făceau nici o impresie asupra unei persoane inocente care nu se gândea prea departe. Poate se gândea ea că așa se poartă toți bărbații. Dragostea pentru al ei se întărise dela căsătoria lor. Mângâerile aduse de cavaler erau pe gustul ei și stăpânirea de care se bucura o măgulea mai mult. Ea fu mult timp discretă, adică nu destăinui nimic surorii sale. Dar întâmplarea aduse această confidență.

Se vorbea atunci de o femeie care cerea divorț de soțul ei și care, între altele, arăta unele fantezii ciudate, ca aceia de a pretinde ca ea să-l bată cu pantofii ei, etc. D-na d'Onetout răsese mult de această manie; și atunci începu să povestească surorii ei tot ce se petrecea între ei și soțul ei. Gorgonie o ascultă fără să bănuiască; dar precauțiile d-lui d'Onetout, o uimiră și, fără alt scop decât de a-și satisface curiozitatea, ea începu să cerceteze demersurile lui. Ea se păzi să spună ceva surorii sale; a fost prima precauțiune, apoi ea luă și altele.

Zilele de baie erau aranjate. Gorgonie voi să vadă ce se petrecea. O ușă condamnată despărtea odaia aceea de camera ei; în timpul lipsei soților, ea făcu cu îndemănare o gaură, a cărei bucată ridicată se așeza la loc fără a se băga de seamă. Ziua venită, Gorgonie văzu lucruri cari uimiră; nu făcu decât să dubleze nesiguranța ei. „Poate că e un gust ciudat, își zicea ea, dar inocent între soți”. Atunci ea închise mica deschizătură, ca să nu se trădeze, dar ea auzea. Ea își propuse chiar în seara aceea să urmărească purtarea misteriosului soț. În ziua aceea așteptarea îi fu zadarnică; el își petrecu noaptea în apartamentul său.

Dar a doua zi, stând la pândă, ea văzu pe cavaler deschizând ușa camerei sale cu o lumânare în mână, pe care el o stinse imediat; ea observă că el împingea doar ușa, ca și cele dela apartamentul soției sale. Un sfert de oră trecu; ea auzi atunci închizându-se toate ușile; se umbla în vârful picioarelor. Gorgonie nu se îndoi mai întâi că cumnatul ei a intrat în odaie. Dar un sentiment de groază, destul de natural la femei, o făcu să creadă că poate era un hoț; ea hotărî să petreacă noaptea în ascunzătoarea unde se așezase pentru a fi gata să ceară ajutor dacă va fi nevoie. Totul rămase liniștit până la orele 4. O lumină slabă domnea în galerie; ea zări pe un bărbat care eșea dela d-na d'Onetout acoperit cu halatul pe care îl știa al cumnatului ei, dar omul acesta i se păru mai înalt decât cumnatul său. Această viziune o surprinse ciudat, căci ea auzise bine pe cineva intrând în camera acestuia din urmă; a fost chiar încuțiată. Omul înaintă ușa galeriei se deschise fără șgomot înainte de a o împinge; ea fu închisă cu precau-

(Continuare în pag. 7)

până la sakkia pentru a închide un stăvilar și a ridica pe celălalt?

Nici un răspuns. Nimeni nu înțelegea bine vorbele lui Wyndham. Să închidă un stăvilar și să ridice altul, asta spunea oare? Era pericol să mergi până la sakkia, dar apoi? Puteai să deschizi un stăvilar și să incluzi pe celălalt fără să observe poznicul? Și dacă omul era omorât pe roată... Ahnei?

Gippi și alții murmurau, dar nu au răspuns. Bimbashi era răsfățat de situație, era Englez; trebuia să procure el apă oamenilor săi, sau să moră cu ei, ori poate înaltea lor.

Wyndham nu putea să înțeleagă lor. Văzând că nici unul nu răspundea, el se mulțumi să zică:

— Bine! veți avea apă înainte de zori zilei. Siliți-vă să vă mențineți până atunci.

Si îi ougredă.
El măsura grădina cu pașii săi mari fumegând or un aer de nepăsare aparentă. El calcula cu neliniște murașul zilelor necesare lui Hassan pentru a se duce la Kerbat și aduce ajutoare. El ținea pipa în mână cu un fel de dragoste și părea inconștient de privirile sălbatece fixate pe el. El sfârși prin a se așeza pe marginea fantăni cu spatele la Arabii așezați pe pământ și jucând manakalah, sugând frunze de tei ori fumând.

Un soldat, cămin îi luca în ochi o înălțare de nebulie, se aruncă la picioarele lui Wyndham.

— În numele lui Dumnezeu cel milos, apă! strigă el. Apă! Mor, offend!

— Apa Nilului e dulce. Vei bea din ea înainte de zori, răspunde Wyndham. Dumnezeu îți va păstra viața până ce apă Nilului îți va răsuși gâttelejul.

— Săinte de zori, o offend!

— Înainte de zori, prin grația lui Dumnezeu! răspunde Wyndham, care pentru prima oară în viața sa avea o expresie de imaginație.

Orientalul sfârșise prin a-l ougred!

— Nu ai tu în urechi cântecul Sakkiei, Mohamuted, întrebă el.

Wyndham găsi în sfârșit calea inimii indigene!

Omul se ridică. În fața ochilor săi trecu viziunea casei sale pierdută în fundul din Minich. El înfînse mâinile și cânta cu vocea monotonă a oamenilor de acolo:

„Învârtește-te Sakkia, la dreapta și la stânga;

Apoi dându-se înapoi până în zidul casei, el se ghemui între un Berber care juca *derboukkah* și un om din Fayum care recita *faithah* din coran.

Wyndham medita privind la oamenii săi. „Dacă diavolii aceia ar voi să ne atace, sau dacă noi iam putea ataca”, tuurmură el între dinți mergând cu pași mari căci această înclinație îl apăsa în grozilor.

„Ei ar uita setea luptând”, mai murmură el, apoi încruntă sprâncenele, căcl auzise în spatele casei neclăzabil dumeros al cailor. De disperare, intră în casă și se sui pe acoperiș, de unde putea vedea ceclul dușmanilor.

Nu era nimic de făcut. Erau cincă contra unu și Gippi erau descurajați. Să încerci să-ți croești un drum până la Nil, ar fi fost o frumoasă îndrăzneală, dar câți dintre asaltatori ar fi juns până acolo?

Nu! Comisese prea multe erori și nu voia să mai facă altele. Dacă Hassan ajunsese la Kerbat, Gippi ar fi primit desigur ajutor! Ajutor? Când li se va veni în ajutor? Ce va deveni el, Wyndham Bimbashi? Și ce bine ce se va po-

O AVENTURĂ IN PUSTIU

(Urmare din pag. 3)

vesti la Cairo la ministerul de războiu din Londra și peste tot. El nu mai putea privi viitorul în față; i se părea că toată lumea în Egipt. La socolit ea pe un ratat.

Puțin îi păsa atât timp cât nu-și dădea seama, dar acum când cuirasa vanității sale se frânșese pe stâncile nebunilor sale, avea mare importanță. Nu, desigur, nu va ataca pe Arabi. Se săturase de soțul acesta de ieșiri!

Dar nici nu putea aștepta trupele de ajutor, căci Gippi și cei ai casei morau de foame și sete. El așteptă noaptea cu înfrigurare.

La miezul nopții, Wyndham, trecu pe furis o poartă săpată în zidul grădini și se lăsă la pământ cu Hassan pentru a se târi pe un câmp de porumb plantat între casă și fluviu. Purta un costum de fellah, un yelek lung albastru și un fes de lână; în jurul fesului înfășurase o batistă albă, ea pentru a-și apăra gura de răceala nocturnă.

Într-ocol ardeau focurile dușmanilor și câțiva Arabi vorbeau sau beau cafeaua lângă foc. Wyndham se strecură în canalul îngust acum uscat, care aducea apă casei când stăvilarul era deschis și roata în mișcare. El auzea din când în când sentințele sfocând sau vorbind deasupra capului său, dar totul se petrecuse bine până la o sută metri de roată. Deodată simți o răsuflare la o lungime de braț înaintea lui; o siluetă se ridică și o față se întoarse spre el. Omul jumătate adormit încă, duse instinctiv mâna la urechi... Prea târziu, căci degetele lui Wyndham se infipseră în gâtul lui și, fără a avea timp sau puterea să strige „Allah!”, se prăbuși sugrumat. Wyndham își reluă drumul. Sgomolul sakkiei îi intră în urechi. Și iată că din gâttelejul omului cu roată se înălța cântecul sakkiei:

„Învârtește-te Sakkia, la dreapta și la stânga;

„Trebuie să mor de foame oare

pe câmpul meu cu cepe,

„Când băltaul se hrănește

la marginea râului?

„Și stăpânul lumii va opri lacrimile

Cari atropesc pământul?

„Învârtește-te, sakkia!”

...Asprele stele albe, frigid cerului albastru, colinele depărtate ale Libiei, într-o strălucire de aur și oțal, mirosul deșertului, fremătul fluvului, cântecul sakkiei.

Inima lui Wyndham bătea mai tare, sângele său curgea mai repede; el înăbuși un suspin în pieptul său. În fața morții amenințătoare, în fața pericolului teribil și iminent, o amintire se ivi pentru el, din fundul deșertului și a murților spectrali ai Libiei, amintirea unei greșeli comisă cu mulți ani în urmă în dauna unei femei. El nu-i iertase nici odată această greșală, însăfășit acum ei înțelegea. Și înțelegea că nici o fantezie n'ar fi ierbat o asemenea greșală, care nu venea din deșerte, ci numai dintr-o vanitate urită. Tot era ceea ce și-arzise în sfârșit!

El ajunsese la stăvilar. Dar nu se putea gândi să-l deschidă fără ca fellahul roții să nu-l zărească.

Era un alt mijloc. El se apropiă de roată, târându-se mai aproape, mereu mai aproape. Simți pe față sa răsuflarea boilor orbi. Se ridică repede și fără sgomof în dosul lor. Acum nu mai făcea gafe!

Sărind în dosul bivolidor, el căzu peste fellah și îi astupă gura cu batista. Fu o luptă scurtă. Roata se încetini și boii se opriră. Wyndham strecură în tranșeeea sakkiei pe fellahul legat, dar trăind, ațală pe boii și se strecură spre stăvilar, pentru a deschide poarta care alimenta casa și a închide pe aceea a câmpului arab. Apoi luă locul fellahului și sakkia începu din nou călăucețul ei mistie peste fluviu, deșert și câmpie... Dar alura bivolidor încetini; cântecul fellahului era pentru ei înboldul. Wyndham ezită un moment, apoi, cum primul val ajunsese în grădina unde îl așteptau Gippi, vocea sa se înălță în cântecul sakkiei:

„Învârtește-te sakkia, la dreapta și la stânga;

„Cine mă va îngriji când tatăl meu va muri?”

„Cine va depune pe pragul casei mele

„Apa rece pentru selea mea?”

„Învârtește-te, sakkia!”

Dacă ar putea să țină cel puțin o oră acest curent care aducea neîncetat 20 urcioare de apă, ar procura destulă pentru a adăpa oamenii și caii, zile întregi.

Din când în când, un arab se apropia de roată dar nu prea mult, pentru a zări că unul din stăvilarele fusese închis și altul deschis. Trecu o jumătate de ceas, un ceas și apoi totul se sfârși.

Fellahul legat, reuși să-și destupe urechi și, cu toate că era incapabil de a-și deslega picioarele, scoase un strigăt de alarmă. Din fața focurilor, Arabii se ridicară ici-colo, cu puști și lancei.

Wyndham își îndeplînșe misiunea. El sări pe picioare și se îndreptă spre casă. El suportă primele focuri și lancei, și văzu deodată pe un arab tăindu-i calea. El trase și fugi. O lance i se înfipse în brațul stâng. El o smulse și fugi mai tare. El se apleca pentru a lua o sabie de jos. Dar la 50 de metri de casă, patru Arabi se ridicară în fața sa. El sări printre ei, se întoarse spre a-și descărca revolverul și își luă drumul spre usa casei oare se deschise. Era la 10 metri și trăsese ultimul cartuș când un glonte îi sfărâmă fața.

Vreo zecă Gippi se repeziră, îl traseră la ei și închiseră poarta.

Ultimul gest al lui Wyndham, înainte de-a muri sub zorii cenășii, fu că scoase glonțul din fundul gâttelejului pentru a-l scutipa pe pământ. Gippi văzură în aceasta o ispravă și expresia disprețului sefului lor pentru Arabul dușman.

Adormi zi, oamenii lui Wyndham Bimbashi fură salvați de garnizoana din Kerbat care dete Arabilor o băstăie cruntă.

Mai sunt încă în Egipt Englezi cari vorbesc ușor de Wyndham Bimbashi, dar ofițerul care l-a îngropat, impuse tăcere guralivilor, spunându-le într-o seară, la un dineu, la Cairo:

„Se vorbește fără respect

de acela care a murit

„Si reproșurile curg pe cenușa

lui rece;

„Iar ce-i pasă lui, dacă e lăsat

să doarmă

„In mormântul în care

l-au culcat Gippi?”

El a sfârșit prin a impune un fel de admirație pentru Wyndham Bimbashi; aceasta spre marea mulțumire a lui Hassan Sudanezul, care a primit cele 50 lire

(Urmare din pag. 5)

fiine. Mii de gânduri se formară în mintea Gorgoniei, dar nimic limpede nu se arăta. Ea se retrase hotărâtă să observe mai bine noaptea următoare.

În timpul zilei ea puse diferite întrebări surorii sale; ea află că sotul ei se înapoiasse în apartamentul său pentru a căuta un obiect pe care îl uitase. Lămurirea aceasta o satisfăcu; mai multe nopți cari au urmat nu au lămurit-o în privința a ceea ce voia să știe. De ce se află ea la sfârșit?

Intr-o zi de baie, Gorgonie, necăjită că nu află nimic, se introduse de dimineată în dormitorul caminului ei, care se dusese în oraș. Ea avusese în ajun precauțiunea să spună că ese și se întoarce la prânz sau poate seara.

Nestînd unde să se azeze, Gorgonie se duse într'un cabinet cu ușa de sticlă, a cărui cheie o luă. Ora pe care o aștepta veni în sfârșit. Aura intra în baie; sotul ei trecu lângă ea; în acel moment auzi deschizându-se o ușă necunoscută, care comunica cu casa de alături; ea dete la o parte perdeaua care o ascundea și zări pe... marchizul de Rupenciére.

Gorgonia rămase încrăcunată. Dar surpriza ei spori mai mult când văzu ridicându-se o deschizătură asemănătoare cu aceea pe care o făcuse în ușa ei. Atențiunea lui era atât de mare, încât Gorgonie părăsi cabinetul și veni lângă el fără s'o audă. Ea deschise chiar ușa și eși pentru a vedea ce se petrece. Aura era în situația în care o văzuse deseori. Dar când își imagină că nedemnul sot al surorii ei prostitue frumusețile nevestei sale, lacomilor și criminatelelor priviri ale unui stăpân decăzută această idee o înfioră. Ea se futoarse; nimic nu se schimbă. Gorgonia nemișcată, mai ezită. Ea voia să lecuiască răul fără a-l deslășui surorii ei, dacă era posibil. Cu ideea aceasta ea se retrase în cabinet. Abia ajunsese, că văzu intrând pe d'Onetout. Marchizul de la Rupenciére alergă să-l înlocuiască și pentru a desăvârși uimirea și groaza sărmanei Gorgonii, prin aceeași ușă necunoscută prin care a intrat marchizul, ea văzu intrând un lăchier puternic, care apucă pe preținsul cavaler d'Onetout, îl desbrăcă

și arătă ochilor Gorgoniei, în preținsul cumnat, o femeie care se dădea plăcerilor amorului...

Până aci repeziciunea scenelor ce s'au succedat au increment pe Gorgonia; deodată ea își închipui pe sora ei scumpă, victimă inocentă a crimei și brutalității; ea strigă și eși afară din cabinet pentru a veni în ajutor. Cei doi amantii îngrozii îi lăsară drumul liber. Ea se duse drept în apartamentul surorii sale; ușa de comunicare nu era decât împinsă; cu o mână Gorgonie desfăcu transparentul, cu alta trase perdelele și arătă zilei pe nefericita sa soră în brațele marchizului.

Aurora, această femeie modestă și timidă, precum și virtuoaasă, scoase un strigăt și voi să se desfacă. Gorgonie căuta din ochi ceva cu care să pedepsească înșelăciunea care se făcuse surorii sale. Dar d'Onetout și facheul intrară în acest moment. Marchizul, furios, se îndreptă spre Gorgonie și o amenință cu moartea dacă îndrăznește să spună un cuvânt despre acest mister...

— Omoară-mă! îi zise ea, dar mai întâi ucide pe sora mea!

Marchizul îndepărtă pe Toutone (căci ea jucase rolul sotelui) și când fu singur cu cele două surori, dintre care una era pe moarte și alta se sfârșia de furie și necaz, el le ceru iertare, le oferi toate despăgubirile ce ar cere și nu le părăsi decât după moartea nefericitei surori a Gorgoniei care se produse trei zile după această scenă crudă. Atunci Gorgonie, copleșită de durere, se resemnă și se închise într'o mănăstire.

PETROL DIN ASFALT

De mai multă vreme, în Sicilia se extrage țigăi din zăcămintele de asfalt aflate în mari straturi în acest sol. Acest țigăi este preluat de societatea A.B.C.D., în carburantul numit nafta.

Deoarece cheltuelile de producție sunt destul de ridicate, statul italian a acordat acum societății pentru fiecare hl. de nafta, un surplus de 100 lire.

Cu noul carburant, nafta, vor fi alimentate 25% din omnibusele existente în Sicilia.

O ADEVARATA
COMPARA

ESTE REVISTA FEMENINA IDEALA

MARIANA

PREȚUL

40

LEI

APĂRUTA ASTĂZI ÎN 28 PAGINI

ADMIRABIL ILUSTRATE, CU NUMEROASE RUBRICI DE FRUMUSEȚE

LITERATURA, CINEMA, TEATRU

GOSPODĂRIE ȘI MODĂ

VĂ RĂSPUNDE JOSEPH de SAXA

Reintors în redacția noastră, după o absență de câțiva ani, d. Joseph de Saxa va redacta din nou corespondența cu cititorii și cititoarele revistei „Realitatea Ilustrată”.

Scrisorile vor adresa la redacția revistei, în str. Toma Masaryck, 17, cu mențiunea „Pentru d. Joseph de Saxa.”

In acest număr d. Joseph de Saxa ne-a rugat să dăm ospitalitate răspunsurilor cu care rămăsese în restanță la revista „Mariana”.

YVONNE DE FLEURVILLE.— Scumpă prietenă, (observi că am și devenit „sotim”) te rog, în primul rând, să-mi ierți întârzierea răspunsului, care se da asemănare extraordinară cu felul meu de a fi. Așa de mare asemănare, încât am ajuns să toroeste faptului ce nu ți-a trecut, sper, neobservat, adică demisiei mele dela revista „Mariana”. Țineam să-ți răspund neîntârziat, fiindcă scrisoarea d-tale de opt pagini ministeriale, nu numai că nu m'a plăcut, mă întreb dacă nu cumva țișit ei dimpotrivă, constat din toată această „spovedanie”, o mi-am redactat singur această scrisoare. Identitatea de senzații, reflecții și acțiune este perfectă. În total, dar absolut în total, reacționăm la fel. Mă întreb ce s'ar întâmpla, dacă ne-am trezi odată față în față? (Cred că ori am sări și ne-am pupa în mijlocul lumii, ori ne-am lua la bătăle)... Îmi pare rău că nu-ți pot scrie mai mult, fiindcă spațiul nu-mi permite, dar aștept nerăbdător o nouă scrisoare. Sunt curios să știu ce năzbătii mi-a mai făcut acest alterego cu ochii verzi și părul castaniu...

PRIETENELE DIN BUZAU. — Oricât m'as căzni, nu pot să vă răspund. Observați că nici semnătura nu v'o pot publica în întregime. (Sună nrât). Mai încercați, poate reușiți să vă schimbați stilul și... ideile.

CONSTANȚA F. — Nu prea înțeleg ce s'at jmi ceri. Spui că ești în clasa VI-a secundară, că iubesti un bărbat, dar că... nu poate fi vorba de căsătorie, ci numai de dragoste.

Deși vârsta nu te îndreptăteste (afară de cazul când ai fi făcut câte doi ani în fiecare clasă), faptul e posibil, desigur. Depinde însă: până unde vrei să mergi cu... dragostea. Singurul s'fat pe care ți-l dau e... să nu te joci cu dragostea! Las-o pe mai târziu; cel puțin, după ce-ți iei bacalaureatul. (O să ai atâta timp și pentru asta!...)

MARINICA. — Noua Zeelandă se află pe glob exact la antipodul Angliei. Adică, dacă tragi diametral pământului dela Londra, la capătul celălalt dai peste acest arhipelag, pe care englezii i-au anexat la imperiul lor acum o sută de ani. De ce luptă neo-zelandezii pentru Anglia? Fiindcă li s'a atras atenția că dacă Anglia pierde războiul ei vor fi nevoiți — ca simpli coloniști cum sunt — să părăsească insulele și să rătăcească prin alte părți ale pământului, mai puțin privilegiate de natură.

MIREILLE. — Inima d-tale bate pentru doi bărbați, în același timp?... Cred că nu e o inimă normală...

UNUL CARE VREA SA ȘTIE. — Cauciucul sintetic se fabrică — după cât au lăsat inventatorii să se înțeleagă — din var și cărbune. Supuse unei temperaturi mari, aceste două materii prime dau carbura de calciu. Tratată cu apă și cu nămolmaice carbura degafează acetalena. Vaporii de acetalenă trecuți prin catalizatori de săruri de mercur, se transformă, la rândul lor, în alidol, care prin fixare de apă devine butadien-glicol apoi butadien. Or cauciucul este un derivat al butadienului așa cum casul este un derivat al laptelui. Înțeles-al ceva? (Eu, nu).

O SORA NECAJITA. — Povestea d-tale e un adevărat... roman. Mi-ar fi greu să intru în amănunte, pe această cale, și să-ți dau un s'fat oricât de neînsemnat. Ai greșit dela început, când i-ai anunțat partenerului d-tale, scopul pe care-l urmărești. Oricare individ ar fi procedat la fel ca el. Dacă n'ar fi știut ce urmărești în realitate lucrurile ar fi decurs normal și, poate, cu rezultatul așteptat. Așa, i-ai pus într'un greu conflict psihologic: l-ai determinat să-si pună întrebarea: dacă reușeste nu voi fi care obședat toată viața de... rezultat? (Vezi, că oricât aș încerca nu pot să-ți scriu mai mult. Sper însă, că înțelegi). Dacă mai încerci vreo dată te sfătuiesc deci, să schimbi tactica: să știi numai d-tale ce urmărești (desi, în locul d-tale, eu m'as resemna, gândindu-mă că sunt atâtea alte femei care si-ar dori exact ceea ce detesti d-ta).

UN NEMOTARAT. — Ți se spune să nu te căsătorești cu femeia aceea fiindcă a mai avut trei bărbați care i-au murit și că, deci ar fi o soție fatală? Concepție bizară și falsă. Dacă doamna aceea nu și-a ucis ea bărbatului, faptul că toți trei au murit, nu constituie decât o coincidență și aceasta încă, în cazul când toți trei n'au fost bolnavi înainte de a se căsători. Eu, dimpotrivă, aș găsi-o foarte interesantă pe această doamnă.

MIGNONA. — N'ai dreptul să te plângi de monotonia modei. Oare de asta le arde oamenilor azi: să lanseze modele cât mai variate și cât mai interesante de modă? Nu crezi că altele și mult mai serioase sunt preocupările momentului de față? Iată să luăm exemplul, dela japonezi, cari au decretat pe toată durata războiului: trei modele de rochi, trei modele de pălării și trei modele de pantofi. Oricare femeie trebuie să-si aleagă unul — și numai unul — din aceste modele. Ce te-ai face, dacă ai trăi în Japonia sau într'una din acele țări în care femeile nu se întrebă cum ei eu ce e să se îmbrace? J. de S.

OMUTAREA

CU BUCLUC

Nu voi uita niciodată impresiile ultimei mutări. Acei cari își desprind, nu simt acea durere de smulgere și de adio. Ei n'au vreme să se atașeze de loc. Eu, trăiam acolo de zece ani. O bucată întreagă din viața mea care se părea că va dispărea și va pieri ca în Eternitate. Ce de amintiri prinse în ghirlande vestejite pe acești pereți! Ce de iluzii de tinerețe despoleite încet, în același timp cu poleiala saloanelor acum ștearsă! Și fețele ce s'au privit în aceste oglinzi, azi moarte sau absente și pe care aveam să le văd apărând ultima dată, ca și cum pentru mine nu mai existau decât acolo!

Era în toiul căldurii lui Iulie. Eram puțin suferind și predispus să mă emoționez ca o senzitivă. Această mutare mi-a fost o mică moarte, ca o repetiție de îngropare.

Voiam să profit de acesta pentru a-mi pune puțină ordine în hărțile mele, în manuscrise, scrisori, totdeauna îngrămădite de ani la întâmplare, prin sertare. Scrisorile mai cu seamă, un flux zilnic, venit val cu val. Trebuia se distrug o parte, să clasez, să aleg și prin urmare să recitesc. Ah! scrisorile ce recitești! Tot trecutul care se înalță reappare încolo și par'că înălțărâmat. Hârtia galbenă are culoarea rufăriei vechi. Și cerneala pălită pare că vrea să se întoarcă în neant. Ah! scrisorile vechi! Rufăria unui copil mort! Tursou de căsătorie regăsit în timpul văduvei și care doarme în culele sale!

Reciteam... Câte lucruri pentru care ne pasionam, ne exaltam, ne iritam, atâta vreme și depărtate, cași cum nu ar fi fost niciodată! Dar scrisorile de dragoste și mai deșarte! Ne credeam fericiți când iubeam. Și nu erau decât alarme, emoții, reproșuri, dureri; și aci, dacă cerneala e ștearsă, pare că din cauza lacrimilor. Cu adevărat, amor a fost acela? Așa sunt toate amorurile? Și în aceiași cutie, relief ridicule: o panglică, un inel, un trandafir uscat, fantomă de floare... Iarăș; scrisori, neîncetat. Și iarăș; nevoe de a le reciti care devine o mică febră grăbită cu care obrații se colorează... Pare că vrei să-ți reclădești trecutul cu toate aceste scrisori... Castel de hârtie.

Regăsi în unul din sertarele de aranjat toate amintirile familiei, ale copilăriei mele. Portrete mai cu seamă, ale mele mai întâi, aceea făcută la 7 ani, cealaltă la 15 ani, alte fețe ale mele, adică alte suflete ale mele.

Apoi alte portrete, acele ale mamei și tatălui meu! Îi revăd trăind, fericiți acolo, în marea casă din provincie, și eu copil, între ei. Se sfârșise toate astea, într'uncimitir din mahala, cu numele lor, numele meu pe piatra unui cavou. Și alte amintiri mai depărtate: hărțile de familie, genealogii, statele de servicii ale bătrânului strămoș care a fost soldat, brevete de decorație, acte de notariat, manuscrise de

cărți, atâtea existențe ale trecutului pe care îl regăsim, îl regăseam, îl reconstituim, bucată cu bucată, cu bucuriilor lor, luptele lor, onorurile lor. Și mă gândii: Fiul meu, într'o zi, va cerceta la rândul său toate astea și ceva mai mult, care va fi propria mea viață, puțină hârtie adăogată grămezii! Omul nu e nimca! Ce puțin loc ține o viață! Mi-am dat mai bine seama cum când văd un geaman-tan plin abia umplut cu ceea ce am reținut din acest vast triaj. Și aceasta nu cântărea mai mult ca un cadavru de copil.

În timpul acestor pregătiri de plecare, putui observa la un balcon al casei din față o fată tânără plângând. O zăriseam mai înainte deseori, blondă, dar fericită pare-se. Mă gândii: „Nimeni nu e fericit”. Avea deci necazuri fiindcă

În timpul acestor pregătiri de plecare, putui observa la un balcon al casei din față o fată tânără plângând. O zăriseam mai înainte deseori, blondă și blândă, dar fericită pare-se. Mă gândii: „Nimeni nu e fericit”. Avea deci necazuri fiindcă plângea. Seara, avui explicația... Când se lăsă noaptea, o văzui tot plângând, apărând în balcon cu două, trei persoane din familia numeroasă care locuia acolo. Toți duceau coroane funerare, gerbe, buchete înnodate cu crep, pe care le puneau la aer pentru a le conserva. Cineva din ai lor murise deci? Era un mort în casa din față! Noi aveam să dormim față în față cu acest mort! Acest gând mă neliniști complet. Și înmormântarea care avea să urmeze! Numai să nu coincidă cu mutarea mea!...

plângea. Seara, avui explicația... Când se lăsă noaptea, o văzui tot plângând, apărând în balcon cu două, trei persoane din familia numeroasă care locuia acolo. Toți duceau coroane funerare, gerbe, buchete ionodate cu crep, pe care le puneau a le conserva. Cineva din ai lor murise deci? Era un mort în casa din față! Noi aveam să dormim față în față cu acest mort! Acest gând mă neliniști complet. Și înmormântarea care avea să urmeze! Numai să nu coincidă cu mutarea mea!... Ce neșansă să părăsești, sub această impresie, o stradă unde ai trăit multă vreme, unde o parte din viață rămânea prinsă! Noaptea dormi rău... Vei leuza din cameră, mi se părea că veghează pe mortul din față. Umbra flăcării sale agitate zugrăvia în tavan o fantomă.

Dimineața văzui poarta din față acoperită cu draperii albe. Prin urmare, azi are înmormântarea! Ce șansă, ea nu coincidea cu mutarea mea, fixată pentru a

doua zi. Reincepu să clasez, să aranjez, cărțile, manuscrisele, ziarele, articole vechi, și iar scrisori indiferente de rupt sau scrisori de la prieteni, scumpe de păstrat, pentru a-ți reaminti mai târziu, sau a te consola, în ora trădării, a despărțirilor inevitabile. Cât timp durează un prieten? Ah! cât de tristă e viața! Cât de trist e totul. Și moartea o vedeam în fața mea mai aparentă din cauza perdelelor mele luate dela ferestre și care lăsau ferestrele goale.

În dosul draperiei dela ușă s'a expus cosciugul în vestibul. Și ora pomenirii se apropia. Zării pe trottoare un cârd de fete mici în rochii de prima comuniune. Atunci înțelesei tot. Imi aminti amănunte care dispărușeră toate din memoria mea, de pildă: o tuse pe care o auzeam adesea, seacă, despr

larele, toate accesoriile acestei mișcătoare capele aprinse. Aproa, pe imediat nu a mai fost nici o urmă de moarte și convol. Casa nu se mai distingea, semăna deja cu celelalte. Funcționarii lucra-seră, grăbiți, nepăsători, ca oamenii care mută. Da! moartea o mutase...

Și mutarea, o moarte mică. Am simțit-o cu adevărat a doua zi. Dormisem prost noaptea. În zori, dormitam, ațipit, agitat de visuri pe care nu le poți deosebi de realități, garanția nesigură a senzațiilor car-obscurel costiinței. Auzeam pași, credeam că au venit camioanele pentru mutat și oamenii. Dar amintindu-mi convoiul din ajun, mi se părea că văd încă drilul și oamenii dela Pompele funebre... Se vor fi înșelat...

Camionagii luau cosciugul; acei dela pompele funebre intrău la mine pentru a transporta mobilele. Mă trezii tresărind, dintr'o mare neliniște. Deschisei fereastra pentru ca aerul dimineții să-mi alunge viziunea de pe față și din inimă. Intr'adevăr, camioanele sosiră. După un minut, oamenii pătrunseră. Și atunci, cu o repezicune desăvârșită și automată a unor oameni voinici și fără gânduri, apucară mobilele, scaunele, tablourile, paturile, toate amintirile mele, toată viața mea care cobora, degringola dealungul scărilor.

Imi amintii pe acei dela pompele funebre, cari cu aceeași repeziciune au grămădit în căruța lor toate aparatele morții. În acest moment se grămădea viața mea. Era aceasta viața mea? Erau oare mobilele mele? Ah, cât de urite păreau cu praful pe ele, așa îngrămădite în lumina mare a zilei! Da! era într'adevăr ca o înmormântare. În mormântarea vieții mele și mobilele mele erau grămădite la ușă ca niște rude sărace. Mă gândii încă odată la înmormântarea din ajun. Un mort e totdeauna urit. Fetita cu tusea seacă trebuie să fi fost și ea urită în cosciugul ei...

În curând totul fu gata. Apar-tamentul meu era gol. Nu-l mai recunoșteam... Nimic din mine nu mai era în el. Jos, vestibolul casei mu golit cu repeziciune.

Ei nu va mai păstra multă vreme urmă din viața mea, așa cum celălalt nu păstrase nici o urmă de moarte.

Și când camionul porni, coti colțul străzii, dispăru, era ca și cum un dric ducea perioada trăită acolo, această perioadă de zece ani (vârsta primei împărțite de vis-à-vis) care murise și ea!

de **GEORGES RODENBACH**

